شورای اقتصاد
نرخ خرید برگ سبز چای را تعیین کرد

جلسه شورای اقتصاد بعدازظهر شنبه به ریاست دکتر احمدی نژاد رئیس جمهور برگزار شد.

در این جلسه ساز و کارهای خرید تضمینی برگ سبز چای و فروش آن بررسی و مقرر شد سازمان مرکزی تعاون روستایی به عنوان دستگاه مباشر مسؤول خرید تضمینی برگ سبز چای و تحویل گیری به نرخ خرید تضمینی باشد. بر این اساس، قیمت خرید تضمینی هر کیلو برگ سبز از چایکاران برای برگ سبز درجه یک ۳۲۵۰ ریال و برای برگ سبز درجه دو ۱۹۰۰ ریال خواهد بود.

شورای اقتصاد در این جلسه همچنین با درخواست وزارت نیرو برای تأمین بخشی از تجهیزات وخدمات مورد نیاز طرح توسعه بخش گاز نیروگاه سیکل ترکیبی شیروان بااستفاده از تسهیلات مالی خارجی (فایناننس) توسط شرکت سهامی سازمان توسعه برق ایران موافقت کرد. در این جلسه همچنین بر اساس درخواست وزارت بازرگانی مقرر شد مبلغ ۴۲ میلیارد و ۲۶۵ میلیون ریال از محل اعتبار جزء ۸ بند (ب) تبصره ۱۵ قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور برای چاپ و توزیع مرحله سیزدهم کالابرگ روستایی تأمین شود. همچنین در این جلسه وزارت بازرگانی پیرو مصوبه قبلی مکلف شد ضمن ساماندهی و هدفمند کردن توزیع کالاهای اساسی یارانه ای شهری، بستر و مقدمات لازم را برای تهیه و استفاده از کارت هوشمند در مرحله بعدی فراهم کند.

ایران هفتمین کشور
پس انداز کننده درآمدهای ارزی در بین کشورهای نفتی است

بر اساس گزارش صندوق بین المللی پول، اندوختن مازاد درآمدهای نفتی به موازات افزایش قیمت نفت گرایشی غالب در میان کشورهای نفتی بوده و ایران از این نظر در میان ۱۱ کشور نفتی رتبه هفتم را کسب کرده است.

به گزارش خبرگزاری فارس به نقل از صندوق بین المللی پول، درآمدهای نفتی ۱۱ کشور نفتی خاورمیانه، شمال آفریقا و آسیای مرکزی طی سال های ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۵ بیش از ۳۰۰ درصد افزایش پیدا کرده است. در سال ۲۰۰۲ درآمدهای نفتی این کشورها ۱۸۵ میلیارد دلار بود که این رقم در سال ۲۰۰۵ به ۴۶۰ میلیارد دلار رسید.

بر اساس این گزارش کشورهای مذکور ترجیح داده اند بخش عمده ای از درآمدهای خود را پس انداز کنند و از این رو حجم عمده ای از افزایش درآمدهای نفتی این کشورها به حساب های بانکی داخلی و خارجی سپرده شده است.

در نتیجه این رویکرد مازاد حساب های جاری این کشورها از ۳۲ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۲ به ۲۲۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۵ رسید. مازاد جمعی حساب های جاری این کشورها طی سال های ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۵ بالغ بر ۴۰۰ میلیارد دلار بوده است که از این رقم ۲۱۰ میلیارد دلار در قالب ذخایر رسمی این کشورها قرار داده شد و در نتیجه حجم این ذخایر در پایان سال ۲۰۰۵ به ۳۶۰ میلیارد دلار رسید.

بر اساس گزارش صندوق بین المللی پول، کویت نخستین کشور منطقه از نظر نسبت افزایش تراز حساب های جاری خود در مقایسه با افزایش درآمدهای نفتی اش شناخته شده است. این نسبت برای کویت ۹۸ بوده است. پس از این کشور قطر، لیبی، عربستان، امارات، الجزایر، ایران، بحرین، قزاقستان، عمان و آذربایجان قرار گرفته اند. نسبت افزایش تراز حساب های جاری به افزایش درآمدهای نفتی برای این کشورها به ترتیب عبارت است از ۹۶، ۷۸، ۷۴، ۷۲، ۶۴، ۳۶، ۲۸، ۱۸، ۱۶ و ۴.

براساس این گزارش ایران، قزاقستان، کویت و عربستان توجه بیشتری نسبت به کاهش دیون خود داشته اند و بخشی از درآمدهای خود را به این امر اختصاص داده اند.

رونق فعالیت های شرکت هواپیمایی بین المللی تایلند

مقامات شرکت هواپیمایی ملی تایلند از افزایش احتمالی سود شرکت در سه ماهه منتهی به ژوئن خبر دادند. به گزارش ایلنا،شرکت هواپیمایی ملی تایلند Thai Airways International در گزارشات خود وضعیت کلی شرکت را در سه ماهه منتهی به ژوئن مساعد پیش بینی کرد. مقامات مسؤول، افزایش ترافیک مسافری شرکت را دلیل این شرایط عنوان کردند. گفتنی است؛ این شرکت که ۵۴ درصد از سهام آن به وزارت اقتصاد تایلند تعلق دارد، طی سه ماهه منتهی به ژوئن در سال ۲۰۰۵ بیش از ۱۲۸ میلیون دلار ضرر کرده است. گرانی سوخت جت و کاهش تعداد مسافران، دلایل اصلی ضرر شرکت در دوره مذکور بودند. گفتنی است؛ مقامات مسؤول میزان توجه بیشتری نسبت به کاهش دیون خود داشته اند و بخشی از درآمدهای خود را به این امر اختصاص داده اند.

کتاب «الگوی توسعه اقتصادی چین» منتشر شد

ایرنا: کتاب «الگوی توسعه اقتصادی چین» با محوریت بررسی روند گذار این کشور از اقتصاد متمرکز به اقتصاد آزاد توسط انتشارات سروش منتشر شد.

این کتاب مشتمل بر ۱۰ فصل است که توسط «احمد معصومی فر» معاون سفیر جمهوری اسلامی ایران در مالزی، به زیور طبع آراسته شد.

در مقدمه این کتاب آمده است: بررسی تجربیات، آرمان ها و اقدامات اساسی دولت هایی که موجبات دستیابی کشورشان به توسعه فراگیر اقتصادی، ارتقای سطح زندگی و رفاه مردم را فراهم آورده اند، سرشار از نکته های بدیع و ارزشمندی است که می تواند برای دیگر جوامع راهگشا و هدایتگر باشد. به اعتقاد نویسنده، یکی از کشورهایی که با اصلاحات اقتصادی اش توجه جهانیان را به خود جلب کرده و از اقداماتش به عنوان «معجزه اقتصادی» یاد می کنند، جمهوری خلق چین است.

روش تحقیق به کار رفته در تدوین این کتاب، مبتنی بر «مطالعات نظری» و «مشاهدات عینی» مؤلف است.

«الگوی توسعه اقتصادی چین» در دو هزار شمارگان وارد بازار کتاب شده است.

یک هفته رویدادهای خبری در اقتصاد ایران

«اعلام کنید که طرف فرانسوی شرط چهارم ایران را برای اجرایی شدن قرارداد ال ـ ۹۰ پذیرفته است.» این خبر را معاون وزیر صنایع به خبرنگاری که آن طرف خط تلفن است می گوید و بدین ترتیب سیکل سه هفته ای که باعث متوقف شدن قرارداد ال - ۹۰ شده بود، پایان می دهد.

قرارداد ال- ۹۰ از همان ابتدای انعقادش با نحسی مواجه شده بود. هنوز یک ماه از توافقنامه ایران و نو فرانسه نگذشته بود که مرکز پژوهش های مجلس این توافقنامه را زیر سؤال برد. در بررسی این توافقنامه که علیرضا طهماسبی، وزیر فعلی صنایع، عضو کلیدی گروه پژوهشی بود آن چهار شرط برای اجرایی شدن تولید ال - ۹۰ پیشنهاد شده بود، پیشنهاداتی که بعداً با تغییر دولت و وزیر شدن طهماسبی ۱۰۰ درصد جدی تلقی شد.

براساس این چهار پیشنهاد شرکت رنومی بایست درصد ساخت داخل این خودرو را طرف دو سال از ۵۵ درصد به ۷۵ درصد برساند. همچنین در این قرارداد توافقی، شرکت های ایران خودرو و سایپا محدود شده بودند که با شرکت خودروسازی دیگری به جز نو قراردادی در کلاس خودروی ال- ۹۰ امضا نکنند که با توجه به اصرار مرکز پژوهش های مجلس برای اصلاح این بند، طرف فرانسوی نیز پذیرفت که این بند از قرارداد اصلاح شود. از دیگر پیشنهادات مقرر در این توافقنامه آن بود که چنانچه ایران خودرو وسایپا هر کدام طراحی های خود را بر روی پلت فورم ال- ۹۰ قرار دهند و درصد صدور این خودرو به بازار سنتی رنو باشد، باید با این شرکت هماهنگ کرده و ظرف ۶۰ روز از شرکت رنو اجازه می گرفتند که مرکز پژوهش های مجلس خواستار تغییر لفظ « اجازه » به « هماهنگی » بود و این مورد مورد توافق شرکت رنو قرار گرفت.

اما مهمترین اصلاحی که باید در این قرارداد صورت می گرفت و شرکت رنو در مقابل آن مقاومت می کرد این بود که از هر ۱۰۰ دستگاه خودروی «ال - ۹۰» تولیدی ۸۰ درصد روانه بازار ایران شده و تنها ۲۰ درصد صادر شود. این شرط چهارم برای نو قابل قبول نبود تا آنکه طهماسبی وزیر صنایع سه هفته پیش رسماً دستور توقف اجرایی شدن قرارداد ال- ۹۰ را صادر کرد. دستوری که بالاخره رنو را وادار کرد تا به پیشنهاد چهارم گردن نهد و رسماً برای تولید ال- ۹۰ وارد ایران شود. ولی به نظر می آید که این توفان به این زودی ها فروکش نکند چون پیشنهاد جدید ۴۰۰ میلیون یورویی پژو فرانسه، رقیب سرسخت رنو، به قطعه سازان ایرانی برای ساخت و خرید تولیدات ایران می تواند آنقدر وسوسه کننده باشد تا دوباره سنگی جلوی این قرارداد انداخته شود.

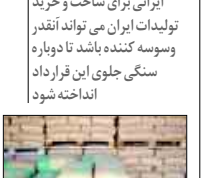

به نظر می آید که این توفان به این زودی ها فروکش نکند چون پیشنهاد جدید ۴۰۰ میلیون یورویی پژو فرانسه، رقیب سرسخت رنو، به قطعه سازان ایرانی برای ساخت و خرید تولیدات ایران می تواند آنقدر وسوسه کننده باشد تا دوباره سنگی جلوی این قرارداد انداخته شود

ولی توفان خبری ال - ۹۰ باعث نشد که اقتصاد ایران از تنش های خبری دیگر مانند طرح کاهش نرخ سود تسهیلات بانکی در امان باشد. چه در هفته گذشته به جز اظهار نظرات پراکنده ای که از سوی کارشناسان مطرح می شد، دو میزگرد خبری در این خصوص در ایرنا و فارس برگزار شد. میز گردهایی که عملاً در دو طیف مخالف و موافق «کاهش نرخ سود بانکی» بود. در میزگرد فارس مدیران بانکهای خصوصی برای اولین بار حضور پیدا کردند و نسبت به سیاست جدید طرح مصوب کاهش نرخ سود تسهیلات که در دست شورای نگهبان بود شدیداً معترض شدند. اعتراضی که به نظر می آید با توجه به مبهم دانستن طرح از سوی شورای نگهبان مدتی مسکوت بماند زیرا شورای نگهبان در نامه ای به مجلس کل طرح را دارای ابهام دانست و آن را زیر سؤال برد. ابهامی که شورای نگهبان وارد کرد از بعضی جهات قابل توجه است. شورای نگهبان در ایراد های خود به مجلس اعلام کرده است: طرح کاهش سود بانکی به تقلیل درآمد های دولت می انجامد. اینکه چگونه این طرح به کاهش درآمدهای دولت می انجامد نکته ای است که ایرج ندیمی، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس به آن اشاره کرده است. وی گفته است: منظور شورای نگهبان این بوده که در صورت تصویب طرح کاهش نرخ سود بانکی، درآمدهای مالیاتی و سود دولت کاهش خواهد یافت.

ندیمی تصریح کرد: این بدان معنا است در صورت تأیید مصوبه مجلس حجم عملیات بانکهای خصوصی کاهش می یابد و مالیات کمتری به دولت پرداخت خواهد کرد و بانکهای دولتی نیز دیگر توان پرداخت سود و مالیات را نخواهد داشت.

اینکه شورای نگهبان چرا چنین تصمیمی گرفته است به نشست های این شورا با کارشناسان برمی گردد. پیش از این، کدخدایی سخنگوی شورای نگهبان در خصوص این طرح گفته بود که شورا برای بررسی این طرح نیاز به مطالعات بیشتری دارد، مطالعاتی که نتیجه آن هم معلوم شد.

اما اگر این خبرها را در کنار این خبر که دولت «تعرفه واردات سیمان و فولاد را تا پایان شهریور ماه حذف کرد» بگذاریم، وارد یک نقطه عطف دیگری در اقتصاد می شویم، نقطه عطفی که پیامد آن را می توان در پایان نیمه اول امسال شاهد بود.

سیمان و فولاد از مصالح مهم برای طرحهای عمرانی و ساخت و ساز کشور هستند. بنا بر مصوبه هیأت وزیران دستگاههای اجرایی که طرحهای عمرانی دارند مانند نفت، راه وترابری، نیرو و ... می توانند راساً اقدام به واردات سیمان و فولاد کنند.

در حال حاضر میزان تولید سالانه سیمان کشور بالغ بر ۳۳ میلیون تن و فولاد ۱۰ میلیون تن است که شکاف تولید و مصرف سیمان ۲ میلیون تن و فولاد ۴ میلیون تن است. به دنبال این تصمیم قیمت فولاد که در یکماه گذشته در بازار بین ۳۵ تا ۴۰ درصد افزایش یافته بود رو به کاهش نهاد اما در مورد سیمان که هنوز در «سد حمایتی» واقع است این اتفاق (کاهش قیمت) روی نداده هست، چه آنکه آن طور که بررسی شده است قیمت سیمان در بازارهای جهانی اگر از قیمت داخلی بیشتر نباشد کمتر هم نیست. اما خبری که مطبوعات به راحتی از کنار آن گذشتند و به آن هم نپرداختند آیین نامه اجرایی بند «ه» تبصره ۱۳ قانون بودجه ۸۵ بود. بر اساس این آیین نامه استانهایی که از امسال مصرف سوخت آنها نسبت به سه ماهه مشابه پارسال کاهش یابد شرکت ملی نفت موظف است ۵۹ درصد ارزش این کاهش را به قیمت بین المللی به خزانه استان واریز کند. این یعنی یک پاداش بزرگ برای استانها، به ویژه استانهای مرزی. بعد از ابلاغ این آیین نامه باید حداقل به میزان ۱۰ درصد شاهد کاهش مصرف سوخت در کشور باشیم، مگر آنکه ... قاچاق سوخت ادامه یابد.

معاون وزیر جهاد کشاورزی:
مرکز آمار رقم تولید محصولات کشاورزی را ۲۷ میلیون تن کمتر ارزیابی کرد

معاون برنامه ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی گفت: تولید محصولات مختلف کشاورزی در سال گذشته به مرز ۸۷ میلیون تن رسید، در حالی که مرکز آمار این رقم را ۶۰ میلیون تن اعلام کرد.

صادق خلیلیان در گفت و گو با فارس، افزود: اختلاف آمار تولید کل محصولات کشاورزی که بین مرکز آمار ایران و وزارت جهاد کشاورزی وجود دارد، قابل توجه است به گونه ای که وزارت جهاد کشاورزی رقم ۸۷ میلیون تن و مرکز آمار ایران ۶۰ میلیون تن برای تولید کل را اعلام کرده اند.

معاون برنامه ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی گفت: یکی از علتهای اختلاف آمار، تفاوت روش و زمانهای آمارگیری و مأموریت دو سازمان است، البته این تفاوت ۲۷ میلیون تن فاحش است و دولت جدید دنبال یکسان سازی آمارهای پایه تولید است.

خلیلیان گفت: در برنامه ریزیها سعی بر این است که ضمن توجه به آمارهای وزارت جهاد کشاورزی، آمارهای رسمی مرکز آمار ایران هم مد نظر قرار گیرد.

معاون برنامه ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی گفت: سالانه حدود ۹۰ میلیارد متر مکعب آب در بخش کشاورزی استفاده می شود که حاصل آن ۸۷ میلیون تن تولید محصول است و به ازای مصرف هر یک متر مکعب آب حدود ۹۶۶ گرم محصول تولید می شود.

خلیلیان تصریح کرد: صادرات غیر نفتی ایران در سال ۸۴ که وضع مناسبی داشت، حدود یک میلیارد و ۶۶۰ میلیون دلار از محل صادرات کشاورزی به دست آمد. وی گفت: استفاده از آب در بخش کشاورزی به درستی انجام نمی شود و راندمان آبیاری در کشور ۳۵ درصد است، یعنی ۶۵ درصد آب در کشاورزی هدر می رود، بدون این که به هیچ محصولی تبدیل شود.

معاون برنامه ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی با اشاره به این که کشاورزی ایران سنتی و نیمه سنتی است، گفت: کشاورزی ایران متکی به توان طبیعی است و فقط ۵۰ درصد عملیات آن به صورت مکانیزه انجام می شود و کمتر از ۱۰ درصد زمینهای کشاورزی به آبیاری نوین مجهز می باشند.

خلیلیان افزود: حدود ۶ میلیون هکتار از زمینهای کشاورزی کشور به صورت کاملاً دیم است و زمینهای قابل کشت آبی و دیم ۱۳ میلیون هکتار، زمینهای آیش ۵ میلیون هکتار و در مجموع ۱۸ میلیون هکتار زمین قابل کشت وجود دارد. معاون برنامه ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی افزود: از مجموع ۱۸ میلیون هکتار زمین کشاورزی، فقط ۶۵۰ هزار هکتار زیر پوشش آبیاری پیشرفته قرار دارد و طبیعی است که این شیوه آبیاری راندمان آب را در این بخش پایین بیاورد.

قیمت طلا ده روز گذشته ۸ درصد افزایش یافت

نایب رئیس اتحادیه طلا با اشاره به افزایش هشت درصدی قیمت طلا، گفت: نسبت به ۱۰ روز گذشته قیمت جهانی طلا نیز افزایش داشته است.

محمد کشتی آرای در گفت وگو با فارس با تأکید بر اینکه افزایش قیمت سکه درحال حاضر به دلیل بورس بازی یا قیمت کاذب نیست؛ افزود: به دلایل مسائل نفت بولیوی و افزایش قیمت نفت، مجدداً قیمت طلا و در نتیجه قیمت سکه افزایش یافته است. وی گفت: قیمت سکه در طول ۱۰ روز گذشته ۱۰ تا ۱۵ هزار تومان افزایش یافته است و سکه ۱۵۰ هزار تومانی حدود ۱۰ تا ۱۵ هزار تومان افزایش قیمت داشته است. کشتی آرای با اشاره به اینکه بازار طلا و سکه در حال رکود به سر می برد؛ افزود: قیمت طلا در داخل تابع قیمت جهانی آن است. وی ادامه داد: مطابق قیمت جهانی مقدار طلایی که یک سکه دارد محاسبه می شود به اضافه قیمت ضرب سکه ای که بانک مرکزی برای آن در نظر می گیرد و ۱۰ هزار تومانی که به آن افزوده می شود قیمت یک سکه را تعیین می کند. نایب رئیس اتحادیه طلا با تأکید بر فراوانی سکه در بازار؛ گفت: افزایش قیمت سکه در حال حاضر کاذب نیست و حقیقی است.

وی خاطرنشان کرد: بانک مرکزی و بانک کارگشایی به طور مرتب سکه به بازار تزریق می کند و کمبود سکه در بازار وجود ندارد. در حال حاضر به دلیل اینکه تقاضای سکه کاهش یافته است سکه کمتر وارد بازار می شود که این میزان نیز برای بازار فعلی کافی است.

ایران در سال ۲۰۰۵ هیچ وامی از بانک جهانی نگرفته است

در حال مذاکره با بانک جهانی برای تنظیم سند استراتژی همکاری کشوری (CAS) هستیم. زهره بهره ور، کارشناس دفتر وام ها، مجامع و مؤسسات بین المللی سازمان سرمایه گذاری و کمک های اقتصادی و فنی ایران، درگفت وگو با ایلنا، گفت: بانک جهانی پس از هر دوره همکاری با کشورها، یک سند همکاری را با آنها تنظیم می کند که مدت زمان این سند معمولاً بین ۳ الی ۴ سال است. وی، با بیان این که به این سند همکاری، سند استراتژی همکاری کشوری (CAS) گفته می شود، افزود: هم اکنون در حال مذاکره برای نهایی شدن سند CAS هستیم. بهره ور، گفت: از سال ۲۰۰۵ تاکنون دریافت هیچ گونه وامی برای اجرای پروژه ها به تصویب نرسید، تصریح کرد: این اقدام به دلیل شروع مرحله بعدی مذاکرات با بانک جهانی است تا بدین طریق بتوانیم پروژه های اولویت دار کشور برای دریافت وام را در این سند بگنجانیم. کارشناس دفتر وام ها، مجامع و مؤسسات بین المللی سازمان سرمایه گذاری، یادآور شد: اولین پروژه ای که بعد از انقلاب توسط بانک جهانی موفق به دریافت وام شد، پروژه بازسازی مناطق زلزله زده رودبار و منجیل بود. وی گفت: تاکنون برای اجرای پروژه هایی نظیر سد مخزنی البرز، پروژه آب وفاضلاب شهرهای شمال کشور، پروژه بهسازی مسکن، پروژه بازسازی مناطق زلزله زده بم، پروژه آب و فاضلاب شهرهای شیراز و اهواز و غیره از بانک جهانی وام دریافت کرده ایم.

کاهش فقر یا مبارزه با نابرابری ؟

منبع: موسس نایم* - فارین پالیسی - مترجم: محمدرضا باقری

فقر جهانی برای اغلب دوره ۵۰ سال اخیر مایه نگرانی اصلی برای سیاستمداران، استادان دانشگاه ها و رسانه های گروهی بوده است تعداد میلیاردرهای جهان از ۱۴۰ نفر در ۲۰ سال پیش به ۷۹۳ نفر در حال حاضر رسیده است نابرابری آمریکا به کشورهایی صادر می شود که در آن وضعیت نابرابری تغییری نکرده است

در ۲۵ سال گذشته، هیچ کشوری که از توزیع نابرابری ثروت رنج می برد در کاهش نابرابری برای همیشه موفق نبوده است

توزیع عادلانه ثروت به یک پیام اصلی انتخاباتی در سراسر جهان تبدیل شده است

آمار بانک جهانی درباره کاهش نابرابری بین المللی موجب شوک بسیاری از افراد شد اولویت بزرگتر چه باید باشد: کاهش نابرابری و یا کاستن از فقر؟ البته با پاسخ وسوسه کننده وجود دارد که به طور یکسان هستند و یا اینکه این سؤال بی جواب است، چرا که کاهش فقر خود به خود از نابرابری درآمدها می کاهد و یا اینکه سیاست هایی که نابرابری را پایین می آورد به طور اجتناب ناپذیری فقر را کاهش خواهد داد.

این پاسخ ها ممکن است وسوسه کننده باشد اما نادرست نیز هست. اگرچه شکوفایی اقتصادی چین و هند میلیونها نفر را از فقر خارج ساخته، با این حال، این شکوفایی به نابرابری بیشتر قابل ملاحظه ای در درآمدها انجامیده است. نابرابری اقتصادی در کوبا، شاید هم اکنون در مقایسه با ۴۷ سال قبل که فیدل کاسترو قدرت را در دست گرفت کمتر باشد، اما کوبایی ها امروز به طور متوسط بسیار فقیرتر هستند. در آمریکا، اگرچه فقر به طور اساسی افزایش نیافته، با این حال شکاف میان داراها و نداراها بسیار گسترده است.

فقر جهانی، برای اکثر دوره ۵۰ ساله اخیر نگرانی اصلی سیاستمداران، استادان، دانشگاه ها و رسانه های گروهی بوده است. امروز، این نابرابری جهانی است. شکاف میان فقیر و غنی به طور مستمر مورد توجه قرار داشته است و دلیل خوبی هم وجود دارد: به نظر می رسد ثروتمندان فقرا را هرچه بیشتر و بیشتر پشت سر می گذارند. ۲۰ سال پیش، «فوربس» (هفته نامه اقتصادی ـ سیاسی آمریکا که فهرست میلیاردرهای جهان را در هرسال در مجله و نیز در پایگاه اینترنتی خود منتشر می کند)** در نخستین رتبه بندی از ثروت دریافت که در جهان ۱۴۰ میلیاردر وجود دارد. امروز تعداد کل این افراد به ۷۹۳ نفر رسیده که فقط در سال گذشته ۱۰۲ نفر به این فهرست پیوستند. بر تعداد میلیونرهای آسیا در سال های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۴، ۷۰۰ هزار نفر افزوده شد. در همین دوره ۵۰۰ هزار نفر بر تعداد میلیونرهای آمریکای شمالی و ۱۰۰ هزار نفر بر تعداد میلیونرهای اروپا اضافه شد. براساس گزارش «مریل لینچ» چین تا سال ۲۰۰۹ می تواند بزرگترین خریدار کالاهای تجملی باشد. جهان همواره از نابرابری اقتصادی مزمن رنج برده است با وجود مصرف روشن، نابرابری جهانی تغییر قابل ملاحظه ای نکرده است. براساس برخی اندازه گیری ها، این نابرابری حتی ممکن است کاهش یافته باشد. بانک جهانی اخیراً اعلام کرد که نابرابری بین المللی میان کشورها به گونه عظیمی کاهش یافته است. این نتیجه گیری برای بسیاری، بویژه افرادی که - به درستی - خاطرنشان ساخته بودند که یک قرن قبل کشورهای ثروتمند، معادل ۹ برابر کشورهای فقیر ثروت داشتند و هم اکنون ثروت آنها ۱۰۰ برابر بیشتر از ثروت همتایان فقیرشان است، تکان دهنده بود. این سؤال در میان اقتصاددانان به گونه پرشوری به بحث گذاشته می شود و بهترین کار هم این است که این امر به آنها سپرده شود. مشکل این است که آمارها روایت های متفاوتی را بسته به روش شناسی که فرد ترجیح می دهد ارائه می دهند. در حقیقت در برخی کشورها، نابرابری به وخامت گراییده و در جاهای دیگر تغییرات اندک است، اما آنچه که از همه چیز واضح تر است این است که آمارهای نابرابری تغییرات عمده ای را نشان نمی دهند و آگاهی دستجمعی درباره نابرابری به طور اساسی تغییر کرده است.

دلایل چندی درباره این نگرانی کشف شده جهان بر سر همه نابرابری وجود دارد. از همه روشن تر اینکه ما امروز از تفاوت های اقتصادی که میان ما اختلاف ایجاد کرده است آگاهی بهتری داریم. کافی است که شما تلویزیونی را روشن کنید و یا روزنامه ای را در دست بگیرید تا به شما یادآوری شود که در سلسله مراتب قدری اقتصادی جهان در کجا قرار دارید. نگرانی از نابرابری با ترس از تروریسم و یا مهاجرت غیرقانونی در حال افزایش زیادتر می شود. در هر دو مورد، نابرابری فرد دیگری، تا آنجا که به این فرضیه مربوط است، ممکن است تهدیدی برای رفاه شما باشد. از این گذشته، مبحث نابرابری در آمریکا به طور فزاینده ای بر مباحث سیاسی غلبه می یابد. به دلیل توان شدید و این معضل برای گسترش به دیگر نقاط جهان، نابرابری آمریکا به کشورهایی صادر می شود که در آن وضعیت نابرابری تغییری نکرده است.

موج دموکراتیکی که جهان را از دهه ۱۹۸۰ در نوردیده نیز نابرابری را به مرکز بسیاری از گفت وگوهای ملی سوق داده است. دموکراسی بیشتر، به معنای رسانه های گروهی آزادتری است که مستعد به ثبت رساند اختلاف اقتصادی و فاش ساختن فساد عمومی است.

برای سیاستمداران پیام های کوچکی مانند وعده های توزیع مجدد ثروت یک گروه از کسانی که بسیار ثروتمندند در میان کسانی که ثروت بسیار اندکی دارند، می تواند رأی دهندگان را به سوی خود جلب کند. در نتیجه تقبیح نابرابری تقریباً در همه جای جهان از مجارستان گرفته تا مکزیک و از ایران گرفته تا فیلیپین به شیوه مطمئنی برای پیروزی در انتخابات تبدیل شده و خطر در همین جا نهفته است.

نابرابری از نظر اخلاقی نفرت آور و از نظر سیاسی تباه کننده است اما همچنین به گونه سرکشی در برابر مداخلات مستقیم دولت مصون است. تاریخ جهان سرشار از تلاشهای نافرجام برای جنگ با نابرابری مانند تغییردادن نظام مالیات، دخالت هایی در بازار کار، اصلاح حقوق مالکیت، یارانه های گسترده، حفاظت از رقابت های خارجی و کنترل قیمت ها بوده است. این فهرست بی پایان است. اما هیچ یک کارساز نبوده است. کشورهایی که نابرابر هستند همچنان نابرابر باقی مانده اند. در ۲۵ سال گذشته، هیچ کشوری که از توزیع نابرابری ثروت رنج می برد در کاهش نابرابری خود برای همیشه موفق نبوده است. بدتر از همه اینکه اغلب اوقات، مداخلات خیرخواهانه به اتلاف، فساد و حتی نابرابری بیشتری منجر شده است.

پس چه باید کرد؟ بگذارید ما نبردی که نمی توانیم در آن پیروز شویم را متوقف و تمامی تلاش ها را بر روی جنگی که می توان در آن موفق بود متمرکز کنیم. بهترین ابزار برای دستیابی به کاهشی بلندمدت و مستمر از نابرابری همان ها هستند که هم اکنون به عنوان بهترین اهرم های قابل دسترس برای خارج ساختن مردم از فقر به طور گسترده ای مورد پذیرش قرار گرفته است. این دسترسی مناسبی را برای آموزش و پرورش، مراقب های بهداشتی، آب آشامیدنی سالم، شغل های مناسب، مسکن و وام فراهم می کند.

دستور عمل آن شناخته شده و حتی ملال آور است. این اهداف بهترین خوراک برای سخنرانی های پرشور نیستند و آنها نابرابری را به سرعتی که فرد مایل است پایین نخواهد آورد، اما تمرکز بر روی این اهداف به گونه اجتناب ناپذیری مطمئناً به یک خلأ مهم پایان خواهد داد: خلأت میان عملکرد خوب و بهترین حس نیت های ما.

*** موسس نایم (Moises Naim) سردبیر دوماهنامه فارین پالیسی است.**